

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek
10 grudnia 2024
nr 97 (LXXIX)
cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
NAJLEPSI
WŚRÓD ŻŁOTYCH
STR. 2-3

WEEKEND W REGIONIE
NIEŻŁE SZOPKI
W SKRZECZONIU
STR. 4

SPORT
MIKOŁAJKOWY
UNIHOKEJ
STR. 6

Mocniejsze wsparcie Polaków za granicą

WYDARZENIE: Od wczoraj można składać oferty konkursowe na realizację zadań publicznych z zakresu opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Jak poinformowała w czasie konferencji prasowej marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska, środki na Polonię zwiększą się siedmiokrotnie – do ponad 70 mln zł.

Senat RP

Wielokrotnie słyszeliśmy ze strony organizacji polonijnych, że chcą współpracować z Senatem, bo mają do nas zaufanie. Ponad 70 mln zł pozwoli na realizację ważnych i ciekawych działań Polonii na całym świecie. Dzięki nim senackie wsparcie Polaków za granicą będzie mocniejsze – podkreśliła marszałek Senatu. – Chcemy, aby konkurs przebiegał sprawnie, tak aby już w marcu 2025 r. pieniądze trafiły do organizacji polonijnych – zapewniła. Wyraziła nadzieję na dobrą współpracę z uczestnikami konkursu. – Gwarantujemy transparentność przebiegu konkursu. Oferty będą oceniane przez ekspertów – zapewniła. Jak mówiła, „chcemy, aby każda senacka decyzja miała akceptację Polonii”. Marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska podkreśliła też, że priorytetem dla Senatu jest wsparcie aktywizacji młodego pokolenia Polaków za granicą.

W ocenie koordynatora ds. Polonii i Polaków za granicą Roberta Tyszkiewicza tegoroczny konkurs polonijny pokazał, że oczekiwania Polonii wobec Senatu są ogromne. Złożone oferty pięciokrotnie przewyższyły senacką pulę środków na ten cel. Siedmiokrotnie zwiększona kwota na senacki konkurs w 2025 r. stwarza nowe możliwości działania i pozwala rozszerzyć konkurs o nowe priorytety, m.in. wsparcie

● Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska. Za nią stoją członkowie Młodzieżowego Klubu Polskiej Kultury w ukraińskim Enerhodarze.
Fot. Kancelaria Senatu/TOMASZ PACZOS

mediów polonijnych. Podkreślił, że nie byłoby to możliwe bez starań marszałek Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, by Senat dysponował istotnymi środkami na wsparcie Polonii. W 2025 r. Senat wesprze priorytetowo także: aktywizację młodego pokolenia Polonii i Polaków mieszkających za granicą; wzmacnianie środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszka-

nia, rozwój istniejących i tworzenie nowych struktur polonijnych, promocję Polski i kultury polskiej oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego za granicą; działania na rzecz edukacji polonijnej i Polaków na Wschodzie. Robert Tyszkiewicz poinformował, że organizacje mogą składać oferty konkursowe od 9 grudnia 2024 r. do 31 stycznia 2025 r. za pośrednic-

twem przyjaznego internetowego generatora wniosków – aplikacji roGRANT. Szczegółowe informacje na temat konkursu będzie można znaleźć na stronie internetowej Senatu.

To już druga edycja konkursu SENAT-POLONIA, organizowanego w ramach środków na Polonię, które w XI kadencji powróciły do Senatu. Dzięki nim Izba może wspierać

różne działania na rzecz Polaków mieszkających za granicą.

W konferencji prasowej marszałek Małgorzaty Kidawy-Błońskiej wzięli udział młodzi ludzie z Młodzieżowego Klubu Polskiej Kultury w Enerhodarze w Ukrainie, którzy po inwazji Rosji zostali ewakuowani do Polski. Towarzyszyła im prezes Klubu Ludmiła Kostuszewicz.

Serdecznie zapraszamy na pierwsze wspólne obrady Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków w Republice Czeskiej oraz Konwentu Prezesów Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, które odbędą się 10 grudnia 2024 r. o godzinie 16.30 w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie.

ZDANIEM... Beaty Schönwald

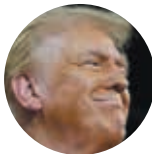
beata.schonwald@glos.live

Często tak mamy. Zamiast ruszyć głową i intensywnie pomyśleć o tym, jak stawić czoło nieoczekiwanym nowym zadaniom, niejako automatycznie i niemniej intensywnie szukamy wymówek, dlaczego nie zrobić tego czy owego. Czasem wygląda na to, że wynajdywanie argumentów „czemu nie” jest naszym ulubionym sportem. Zwykle wynikającym z samej naszej leniwiej ludzkiej natury.

Niedawno spotkałam się, zresztą nie po raz pierwszy, z jeszcze bardziej perfidnym przejawem owej nastawionej na „nie mogę, nie da się” argumentacji. Polega ona na tym, że nie szukamy usprawiedliwienia dla własnej bezczynności, ale staramy się przekonać również tych, którzy chcą coś zrobić, że nie warto. Dobrym i zarazem smutnym przykładem takiego zachowania są komentarze znajdujące się pod wpisami różnych organizacji charytatywnych. Pierwszy, na który trafiłam ostatnio, dotyczył know-how własnej produkcji tekstylnych podpasek, które, według bohaterki spotu – nastolatki z Nepalu, skutecznie rozwiązują problem dostępności tego podstawowego środka higieny osobistej kobiety. Drugi natomiast pochodził z czeskiego podwórka i dotyczył spełniania dzieciom gwiazdkowych marzeń – chodziło konkretnie o wyjazd uczennicy na kurs narciarski. W obu przypadkach odniosłam, niestety, wrażenie, że część osób komentujących te inicjatywy ma tylko jeden cel – przekonać wszystkich wokół, że owe działania nie mają sensu, przede wszystkim zaś stłumić w potencjalnych darczyńcach naturalny odruch serca, który każe człowiekowi pomagać. Często na zasadzie, że „oni i tak wydadzą to na papierosy” lub skoro mi nikt nie pomaga i o wszystko muszę zadbać sama, to reszta też ma pecha.

Przed świętami Bożego Narodzenia możliwości sprawienia radości innym lub przynajmniej ulżenia w ich troskach jest wiele. Możemy na nie odpowiedzieć w różny sposób – chowając głowę w piasek, podważając zasadność wpierania innych lub sięgając do kieszeni. A jak robicie wy?

CYTAT NA DZIS

Donald Trump

prezydent elekt USA, w sprawie ew. opuszczenia NATO w związku z niewywiązywaniem się niektórych państw europejskich ze swoich zobowiązań finansowych wobec sojuszu

Jeśli będę myślał, że oni traktują nas
sprawiedliwie, odpowiedź brzmi:
absolutnie, zostałbym przy NATO

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Pamiętajcie także sprzęty? A może posiadacie takiego typu działające peretki technologiczne przeszłości... Pochwalcie się nimi i przysyłajcie zdjęcia na adres: dabkowski@glos.live. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

10
grudnia 2024

Imieniny obchodzą:

Julia, Menas
Wschód słońca: 7.31
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 21 dni

(Nie)typowe święta:
Dzień Praw Człowieka,
Światowy Dzień Futbolu

Przysłowie:

„Suchy grudzień stoi za to,
że sucha będzie wiosna
i suche lato”

JUTRO...

11
grudnia 2024

Imieniny obchodzą:

Artur, Daniel, Waldemar
Wschód słońca: 7.32
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 20 dni

(Nie)typowe święta:
Dzień Chruszczików,
Dzień Tanga

Przysłowie:

„W zimie odkryte ucho,
to w lecie sucho”

POJUTRZE...

12
grudnia 2024

Imieniny obchodzą:

Adelajda, Aleksander,
Dagmara
Wschód słońca: 7.33
Zachód słońca: 15.25
Do końca roku: 19 dni

(Nie)typowe święta:
Dzień Gwiazdy
Betlejemskiej

Przysłowie:

„Mroźny grudzień, wiele
śniegu, żyzny rokcek
będzie w biegu”

POGODA

wtorek

dzień: 1 do 2°C
noc: 0 do -1°C
wiatr: 4-6 m/s

środa

dzień: 0 do 1°C
noc: 0 do -1°C
wiatr: 2-4 m/s

czwartek

dzień: 0 do 1°C
noc: 0 do -1°C
wiatr: 1-2 m/s

Najlepsi wśród złotych

Pierwsze miejsce w złotej strefie to najnowszy sukces chóru „Canticum Novum” działającego w ramach Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica” w Czeskim Cieszynie. Złoty dyplom z najwyższą punktacją w kategorii dużych chórów mieszanych zespół przywiózł z 32. Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Adwentowej i Bożonarodzeniowej w Pradze.

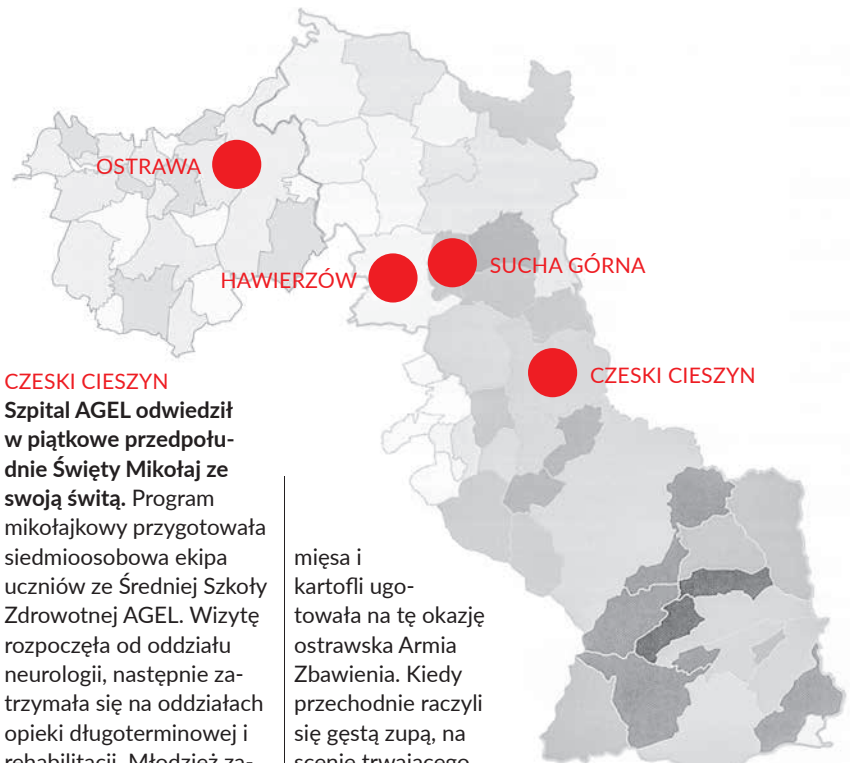
Beata Schönwald

Konkurs z mocną międzynarodową obsadą z Austrii, Bułgarii, Danii, Holandii, Łotwy, Niemiec, Norwegii i Polski odbył się w dniach 6-7 bm. „Canticum Novum” uczestniczył w przesłuchaniach w sobotę przed południem, wieczorem odbyła się uroczysta gala z wręczeniem nagród. Zwycięstwo w kategorii dużych chórów mieszanych dyrygent Leszek Kalina przyjął z dużą satysfakcją. – Ostatnio odnosiliśmy sukcesy na pograniczu strefy srebrnej i złotej. Chór jednak osiągnął już taki poziom, że miałem nadzieję, że tym razem uda nam się zdobyć złoty dyplom. Również czasu na przygotowanie mieliśmy pod dostatkiem. Od września szlifowaliśmy repertuar konkursowy i to przyniosło efekty – skomentował dla „Głosu”.

Chór zaprezentował się jurorom kilkoma pieśniami. Ponieważ był to festiwal adwentowo-bożonarodzeniowy, wszystkie miały charakter sakralny. Większość wykonano po łacinie i po angielsku, ale pojawił się też utwór w języku staroruskim. W czasie pomiędzy przesłuchaniami a wieczorną galą Zaolziacy zaśpiewali na Rynku Staromiejskim. – Scenę otoczył tłum słuchaczy. Mieliśmy dla kogo śpiewać i to było bardzo motywujące – zauważył Kalina.

Dla dyrygenta „Canticum Novum”, ale też gimnazjalnego „Collegium Iuvenum” ogłoszenie wyników w sali praskiego hotelu Olšanka miało szczególne znaczenie. Przewodniczący jury Marek Valášek wręczył mu Nagrodę Bedřicha Smetany 2024, będącą najwyższym odznaczeniem przyznawanym dyrygentom w RC przez Komisję Muzyczną Unii Chórów Czeskich.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZESKI CIESZYŃ

Szpital AGEL odwiedził w piątkowe przedpołudnie Święty Mikołaj ze swoją świtą. Program mikołajkowy przygotowała siedmioosobowa ekipa uczniów ze Średniej Szkoły Zdrowotnej AGEL. Wizytę rozpoczęła od oddziału neurologii, następnie zatrzymała się na oddziałach opieki długoterminowej i rehabilitacji. Młodzież zaśpiewała pacjentom tradycyjne kolędy oraz przekazała im paczki z drobnymi prezentami. Święty Mikołaj nie zapomniał również o personelu. Jako podziękowanie za swoją pracę otrzymali czekoladowe słodycze.

HAWIERZÓW

Przedświątecznej tradycji stało się zadość. Również w tym roku, w pierwszą środę grudnia, na placu Republiki serwowano za darmo wszystkim chętnym ciepłą zupę. Chociaż tym razem wzięli do ręki zastępcy prezydenta miasta ds. socjalnych oraz szkolnictwa i kultury Stanislava Gorecká i Pavel Rapant. Blisko 70 porcji gulaszu z

mięsa i kartofli ugotowała na tę okazję ostrawska Armia Zbawienia. Kiedy przechodnie raczyli się gęstą zupą, na scenie trwającego tu przez cały adwent Świątecznego Miasteczka występowały dzieci.

OSTRAWA

W lewej bocznej nawie katedry pw. Boskiego Zbawiciela można oglądać ruchomą szopkę autorstwa miejscowych parafian Ludmily i Františka Urbanów. Pani Ludmila na bieżąco rzeźbi nowe figurki – w tym roku są to skrzypek, fletówka i wilk, natomiast jej mąż je uruchamia. W czasie całego Adwentu częścią stajenki będzie figurka Panny Marii ciężarnej. Dzieciatko Jezus pojawi się natomiast dopiero w Wigilię Bożego Narodzenia, a Trzej Królowie „przyjdą” 6 stycznia.

Szopkę można będzie oglądać do 24 stycznia zawsze od wtorku do soboty w godz. 8.15-12.15 i 13.15-17.15 oraz w niedzielę w godz. 13.00-18.00.

SUCHA GÓRNA

Jak co roku do wszystkich gospodarstw domowych i miejscowych firm trafi w czasie bm. gminny kalendarz. W tym roku jego tematem jest sport. Mieszkańcy znajdą w nim informacje nt. imprez organizowanych przez urząd gminny oraz działające w wiosce stowarzyszenia oraz terminy wywoźki poszczególnych rodzajów odpadu komunalnego.

• „Canticum Novum” na schodach hotelu Olšanka w Pradze. Fot. MARIAN BIELIŃSKI

Miasto szuka pieniędzy na remont

Remont budynku w Jabłonkowie, w którym mieści się obecnie miejskie Centrum Informacji, pójdzie w nieco innym kierunku, niż wcześniej zaplanowano. Pomysł stworzenia na jego poddaszu muzeum miasta Jabłonkowa spalił bowiem na panewce. Wszystko przez pieniądze, a raczej ich brak.

Na remont znajdującego się na parterze Centrum Informacji oraz zaplanowanego na poddaszu muzeum mieliśmy przybieciane fundusze z ITI Aglomeracji Ostrawskiej. Co prawda na Centrum Informacji udało nam się uzyskać 17 mln koron, jednak środków na muzeum dla nas zabrakło. Musimy więc teraz poszukać innych rozwiązań, a szkoda, bo mieliśmy już przygotowane zbiory, które miały znaleźć się w naszym muzeum – przyznał w rozmowie z „Głosem” burmistrz Jabłonkowa Jiří Hamrozi.

Nowym rozwiązaniem ma być stworzenie na poddaszu sali do organizowania wernisaży, która ma znacznie mniejsze wymagania co do temperatury, wilgotności czy wymiany powietrza niż muzeum. Razem z pomieszczeniami bibliotecznymi, które powstaną na pierwszym piętrze, chodzi o 38 mln koron, które miasto będzie próbowało uzyskać z funduszy IROP lub z czesko-słowackiego projektu złożonego

(sch)

Wyjaśnienie

W tekście „To jest nasze górnicze dziedzictwo”, jaki ukazał się w miniony piątek 6 grudnia, omyłkowo podaliśmy nazwę karwińskiej kopalni „Francisz-

ka”, a dziennikarski pośpiech spowodował dwie literówki w nazwie kopalni „Hohenegger” oraz nazwisku prelegenta Radima Kravčíka. Zainteresowanych przepraszamy.

(klm)

Recytatorski kunszt

Karolina Filipczyk została laureatką drugiej nagrody, a Wojciech Bureš otrzymał wyróżnienie podczas koncertu galowego, który wieńczył Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza dla Polaków z Zagranicy „Kresy”. Uczniowie Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie zasłużyli na uznanie.

Tegoroczna 33. edycja konkursu recytatorskiego „Kresy” swój finał miała w sobotę w Białostockim Teatrze Lalek. W koncercie galowym zaprezentowało się 24 recytatorów z dziesięciu krajów – Białorusi, Czech, Gruzji, Kazachstanu, Litwy, Łotwy,

Moldawii, Rumunii, Ukrainy i Uzbekistanu.

Grand Prix 33. Międzynarodowego Konkursu Recytatorskiego dla Polaków z Zagranicy „Kresy” przyznano

Izabeli Ućkuronyté z Ejszyszek na Litwie. Jurorzy podkreślali wysoki poziom recytacji oraz interpretacji utworów, co miało odzwierciedlenie w poprawności języka polskiego wśród młodych Polaków z różnych stron świata.

– Nie ma chyba lepszej promocji naszego kraju, języka ojczystego, naszej literatury niż tysiące młodych ludzi, biorących udział w eliminacjach, mówiących i recytujących po polsku – stwierdził w trakcie wydarzenia Ta-

deusz Truszkowski, prezydent Białegostoku nawiązując do blisko 2,3 tys. osób, które wystartowały w eliminacjach do tegorocznych „Kresów”.

Robert Tyszkiewicz, koordynator Senatu RP ds. Polonii i Polaków, za granicą przekazał uczestnikom i organizatorom konkursu pozdrowienia od marszałek Senatu Małgorzaty Kidawy-Błońskiej zapewniając o wsparciu dla tego przedsięwzięcia. – Ta inicjatywa, która ma już tyle lat, nie jest przypadkową. Stoi na mocnych fundamentach i ma potrzebę istnienia – ocenił podkreślając zarazem, że „Kresy” spotykają się z bardzo dużym odzewem i dobrymi odbiorem.

(klm)

Parafialne stoisko

Na karwińskim rynku w ramach jarmarku bożonarodzeniowego od niedzieli znajduje się stoisko parafii rzymskokatolickiej (w pobliżu restauracji Vanila). Można na nim kupić ręcznie robione świeczniki, ozdoby, aniołki, makramy, a nawet miód parafialny. Na stolikach przed stoiskiem dzieci mogą samodzielnie wykonać ozdoby na choinkę lub napisać i wysłać list do św. Mikołaja. Dochód ze sprzedaży zostanie przekazany osobom, które zmagają się z poważnymi problemami zdrowotnymi.

– W akcję włączyło się wiele rodzin i osób nie tylko z naszej parafii. W tym roku dołączyli do nas członkowie karwińskiego Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburgskiego Wyznania – mówi proboszcz karwińskiej parafii Jan Szkandera. – Poprzez tę działalność chcemy nie tylko pomóc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ale także wzbudzić wrażliwość na losy

• Na parafialnym stoisku można kupić m.in. ręcznie robione świeczniki, ozdoby, aniołki. Fot. PETR MIŠKÁŘ/doo.cz

życiowe otaczających nas ludzi – dodaje.

Rok temu parafia po raz pierwszy miała na jarmarku stoisko charytatywne. Dzięki hojności darczyńców zebrano łącznie 165 tys. koron, które

rozdano trzem dziewczynom z poważnymi problemami zdrowotnymi. W tym roku na pomoc czekają 8-letni Šimon, 20-letnia Eva i 40-letnia Martina. Stoisko parafialne będzie stało na rynku do soboty 14 grudnia.

(klm)

Mocha Mousse – kolor roku 2025

• Słynny instytut kolorów Pantone wywiał się z obietnic danych swoim fanom i już 6 grudnia ogłosił „Kolor Roku 2025”. Tym razem padło na barwy zbliżone do koloru kawy. „Kolor 2025 roku Pantone” to Mocha Mousse, w tłumaczeniu na język polski odień brązu przypominający jeden z najpopularniejszych wariantów kawy – mokkę. W uzasadnieniu wyboru czytamy, że ten kolor ma kojarzyć się z najbardziej przyjemnymi czynnościami w trakcie dnia, w przykładzie z włoskiego na polski – picia kawy z pasją i elegancją. Tradycja związana z wybieraniem koloru została zapoczątkowana w 1999 roku. Odcieniem roku 2000 został wtedy kolor Cerulean Blue. Zgodnie z tradycją, wybrany przez Pantone kolor ma królować przez kolejne dwanaście miesięcy zarówno w modzie, jak i we wnętrzach. Jak będzie tym razem, o tym przekonamy się niebawem. Na przykład producenci ubiwa sportowego zareagowali błyskawicznie – w ich ofercie od razu pojawiły się sneakersy w kolorze... kawy, które mają zdominować sezon zimowy na całym świecie.

(ib)

• Mocha Mousse, odcień brązu przypominający kawę. Fot. mat. prasowe

Muzyczno-literacki medal

Znany dobrze również na Zaolziu profesor Uniwersytetu Wrocławskiego oraz doc. Uniwersytetu Śląskiego w Opawie Libor Martinek został uhonorowany dyplomem i medalem za wieloletnią współpracę z Klubem Muzyki i Literatury i Oficyną Wydawniczą Akwedukt. Odznaczenie to zostało mu przekazane pod koniec listopada z okazji 65-lecia i 25-lecia istnienia tych dwóch instytucji.

Libor Martinek współpracuje z tym znaczącym i najstarszym klubem muzyczno-literackim we Wrocławiu

jako wykładowca literatury i muzyki czeskiej i polskiej, a także tłumacz wybitnych polskich pisarzy. To tutaj odbywały się promocje jego książek o pisarzach zaolziańskich, ukazujących się głównie nakładem wydawnictwa ATUT. Z kolei w Oficynie Wydawniczej Akwedukt została wydana antologia „Kiedy ty mówisz Odra”, do której udało mu się zamieścić próbkę twórczości poetów Śląska Cieszyńskiego.

– Ta nagroda ma dla mnie ogromne znaczenie. Zwłaszcza kiedy sobie uświadomię, ile wybitnych osobistości kultury, pisarzy i muzyków, otrzy-

mało ją w związku z jubileuszem. W czasie wręczania nagrody byłem szczerze wzruszony. Z dyrektorem klubu Ryszardem Ślawczyńskim łączy nas co prawda długoletnia współpraca, nie spodziewałem się jednak, że ceni ją sobie tak wysoko – powiedział „Głosowi” laureat.

Martinek jest jedynym ekspertem zagranicznym, który dostał tego zaszczytu. Na Zaolziu, o którym tak chętnie mówi, bawił niedawno jako gość tegorocznej świętogołorolskiej „Kawiarerii pod Pegazem” z wykładem o Gustawie Morcinku.

(sch)

Nieźle szopki w Skrzeczoniu

Z klocków Lego, z drewna, z porcelany, wydziergane, wyrzeźbione, a nawet ułożone z puzzli – efektownie wykonane szopki bożonarodzeniowe można oglądać w Domu PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu w ramach pierwszej wystawy, jaką zorganizowało miejscowo koło. Ekspozycja zachwyca zwiedzających w każdym wieku.

Łukasz Klimaniec

Pierwsza wystawa bożonarodzeniowych szopek w Boguminie-Skrzeczoniu została zainaugurowana w sobotę podczas tradycyjnego jarmarku świątecznego, jaki zorganizowało MK PZKO. Podczas gdy na parterze Domu PZKO można było skosztować tradycyjnych wypieków, ciast, wędlin i ciepłych dań lub kupić świąteczne ozdoby, biżuterię i ręcznie szyte maskotki, na piętrze uwagę przykuwała widowiskowo przygotowana wystawa szopek.

Wystawa jest efektowna. Już na wejściu gości wita stoisko z kolejką elektryczną, której trasa prowadzi wokół różnorakich szopek w niewielkich rozmiarach. Dalej można zobaczyć betlejemskie cuda i cudenka – formę do ciasta w kształcie stajenki, szopkę z klocków lego, z drewna, z gipsu, porcelany, szkła, a także ułożoną z puzzli. W różnych rozmiarach i formatach.

Dwa lata temu mieliśmy taką próbną wystawę szopek w ramach jarmarku między stoiskami. Ciągłe jednak chodziło mi po głowie, żeby zrobić coś większego, czyli wystawę, jakiej tu jeszcze nie było – wyjaśnia Czesław Gałuszka, prezes skrzeczńskiego koła, który jest właścicielem sporej kolekcji betlejemskich szopek.

● Wystawa jest efektowna. Już na wejściu gości wita stoisko z kolejką elektryczną, która jeździ wokół różnorakich szopek. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Dołączył do niej stajenki bożonarodzeniowe od innych członków koła, a także te wykonane przez uczniów szkoły z Suchoj Górnjej czy Śląskiej Diakonii i pożyczone od znajomych. – Zbieram i kolekcjonuję szopki, tak po częściach. Nieraz dokupuję figurki, a potem już całą szopkę układam i komponuję. Ale nie chcę powtarzać takiej samej, dlatego ciągle szukam czegoś nowego. Mam gipsowe, szyte z materiału, albo wykonane z drewna, bo drewno mnie fascynuje i cieszy. Największą

radość mam właśnie z tych wyrzeźbionych z drewna – przyznał.

Najstarsza wystawiana szopka pochodzi z 1937 roku. Zachowało się z niej kilka figurek. Ciekawostką jest też papierowa szopka, która należała do teścia Czesława Gałuszki. – Teś dostał ją, gdy był małym chłopcem. Miał ją przez cały czas. Zmarł w ubiegłym roku w wieku 94 lat. Więc ta szopka też już ma swoje lata – przyznał prezes koła.

Na wystawie jest kąci dla dzieci z kolorowanymi stajenkami bożonarod-

zeniowych, a także mała zagroda, w której biega świnka morska. Zwiedzający wystawę szopek w sobotę mieli okazję skosztować specjalów przygotowanych przez organizatorów – do kupienia było popularne w Polsce, a mało rozpowszechnione w Czechach grzane piwo z przyprawami korzennymi, herbata zimowa, napój imbirowy czy zbożowa kawa zimowa.

Jarmark bożonarodzeniowy przyciągnął mnóstwo osób nie tylko z Bogumina, ale i okolicznych miejscowości oraz z Polski. Wśród wystawców

byli m.in. Magdalena i Tomasz Śróć z Bienkowic, którzy oferowali swojskie wędliny tradycyjnej produkcji.

– Jesteśmy tu już trzeci raz. Mieszkańcy Bogumina zawsze bardzo fajnie nas przyjmują. Są zachwyceni naszymi produktami. Jest tu bardzo sympatycznie – mówili Śróćowie.

Wystawę szopek bożonarodzeniowych można oglądać w każdy weekend grudnia, a także w dni między świętami, aż do 5 stycznia, w określonych godzinach. Wstęp jest bezpłatny (wolne datki).

Godziny otwarcia wystawy:

14-15 grudnia (sobota – niedziela)
od 9.00 do 11.00 i od 14.00 do 17.00
20 grudnia (piątek) od 15.00 do 18.00
21-22 grudnia (sobota – niedziela)
od 9.00 do 11.00 i od 14.00 do 17.00
27 grudnia (piątek) od 15.00 do 18.00
29-30 grudnia (niedziela – poniedziałek) od 9.00 do 11.00 i od 14.00 do 17.00
3 stycznia (piątek) od 15.00 do 18.00
4-5 stycznia (sobota – niedziela) od 9.00 do 11.00 i od 14.00 do 17.00

Muzyczne fotografie w »Dziupli«

Na tych zdjęciach słysząc muzykę, a nade wszystko widać emocje – w klubie „Dziupla” w Czeskim Cieszynie można oglądać blisko sześćdziesiąt fotografii piosenkarzy i muzyków, których uchwycił w obiektywie podczas koncertów Roman Dzik, fotograf z Suchoj Górnjej. Jego najnowsza wystawa to owoc jego muzycznej pasji.

Łukasz Klimaniec

Najstarsze zdjęcia pochodzą z 1970 r. Roman Dzik wykonał je w trakcie odbywania służby wojskowej. Wysłał je na konkurs i otrzymał dyplom, ale... swoich prac już nie. Fotografie wróciły dopiero później. Okazało się, że spotkały się z uznaniem czeskosłowackiego ministerstwa kultury, dlatego wysłano je na wystawę do Florencji. Są również współczesne zdjęcia zrobione na różnych muzycznych arenach, głównie klubowych, ale nie tylko, bo Roman Dzik idealnie uchwycił także samą Lady Gagę. Jak to zrobił? To jedna z anegdot tej wystawy*.

– Wystawa nazywa się „Muzyczne fotografie”, bo to jedna z moich pasji. W ciągu lat uzbierało się sporo zdjęć. Pierwsze zrobiłem w latach 70., potem miałem przerwę, ale od 2000 roku znów zacząłem jeździć po koncertach i fotografować. Najpierw analogowo, a potem miłąstranką cyfrową – wyjaśnił autor.

Przyznał, że fotografował swoje ulubione muzyczne style – jazz, blues, swing, gospel. Cieszy go, gdy uda

● W „Dziupli” można oglądać ok. 60 fotografii z różnych koncertów. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

mu się zatrzymać w kadrze emocje piosenkarki lub piosenkarza.

– Nawet siedząc w pierwszym rzędzie w klubie nie można ludzkim okiem uchwycić tych emocji, bo to sekundowe momenty: wyrazy twarzy, mimika. A jak uda się to uchwycić w

obiektywie i potem wydrukować, to jest pełnia szczęścia – przyznał Roman Dzik. – Staram się, żeby te zdjęcia przemawiały do widza, żeby on widział, że tu ktoś śpiewa, a te emocje były odczytywalne bez dodatkowego tekstu czy wytłumaczenia zdjęcia – dodał.

Podczas czwartkowego wernisażu, który prowadziła Katarzyna Czerna, dziennikarka polskiej redakcji Radia Ostrawa, Roman Dzik przyznał, że bardzo ceni sobie zdjęcia podpisane przez artystów. Jednym z nich jest fotografia Sławka

Wiercholskiego z Nocnej Zmiany Bluesa, którego sfotografował na scenie w klubie „Dziupla” w 2009 r. Po dziesięciu latach, gdy Wiercholski znów pojawił się w „Dziupli”, fotograf z Suchoj Górnjej podszedł do niego ze zdjęciem sprzed dekady.

– Sławek Wiercholski podpisał się na tym zdjęciu i przyznał, że zegarek, jaki widać na nim, jest dla niego szczególnie, bo dostał go od żony i nosi do dziś – wyjaśnił Roman Dzik.

Obecna na wernisażu Monika Ramsza, ceniona i nagradzana jabłonkowska fotografa, stwierdziła, że fotografowanie muzyki jest bardzo trudne nie tylko z powodów technicznych (wielokolorowe migające światła na scenie). – Nie chodzi tylko o światła, ale o emocje. Trzeba wyczuć klimat, trzeba się nastrój. Jeśli tego nie ma, to nie powstanie dobre zdjęcie. A tutaj, z tego co widzę, jest wiele dobrych fotografii – przyznała.

Wystawę zdjęć Romana Dzika można oglądać w „Dziupli” do 31 stycznia 2025 r.

* Zdjęcie Lady Gagi Roman Dzik zrobił z... ekranu telewizora. Ale jego jakość jest taka, jakby był na koncercie w najlepszym miejscu.

Jabłonków, jak ostatni Mohikanin

Mnóstwo rozmaitych pozycji książkowych, bestsellerów dla dzieci i dorosłych, m.in. z cieszącym się dużym powodzeniem wznowieniem „Ślaska za Olzą” czekało w weekend w Domu PZKO w Jabłonkowie. – To święto polskiej książki, która przez te dwa dni jest tu gospodarzem – przyznał Jan Rytko, prezes MK PZKO w Jabłonkowie.

Szukając pomysłu na świąteczny prezent warto było zajrzeć do domu PZKO w Jabłonkowie, gdzie trwał dwudniowy Świąteczny Kiermasz Polskiej Książki 2024. To wydarzenie organizowane od lat przez Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki w RC, jabłonkowskie MK PZKO oraz Klub Polskiej Książki i Prasy „Księgarnia u Wirthów” z jednej strony prezentowało szeroki wachlarz książkowych nowości na rynku polskim i wydawnictwa regionalne, z drugiej promowało polską książkę wśród mieszkańców Zaolzia.

Na kiermaszu można było znaleźć tytuły, po które chętnie sięgają czytelnicy. Był bardzo duży wybór książek dla dzieci z serią o przygodach Kocię Szajki Agaty Romanuik na czele, mnóstwo beletrystyki dla starszych czytelników, książki o tematyce sportowej, pozycje takich autorów jak Tokarczuk, Ruśniewicz, Jagielski, Szczypił, Sapkowski oraz popularne w ostatnim roku

● Na kiermaszu można było znaleźć tytuły, po które chętnie sięgają czytelnicy. Wybór był ogromny.

w Polsce „Chłopki. Opowieść o naszych babkach” Joanny Kuciel-Frydryszak czy „Ziemianki. Co panie z dworów łączyło z chłopkami” Marty Trzeleckiej. Wzięciem cieszyło się także wznowienie „Ślaska za Olzą”, po które czytelnicy chętnie sięgali. Przy okazji kiermaszu książki można było kupić też ozdoby świąteczne, jakie wykonały panie z Klubu Kobiet, a także pyszne świąteczne wypieki.

Jan Rytko inauguruje tegoroczny kiermasz podkreślił, że polska książka w Jabłonkowie gości od ponad 40 lat dzięki współpracy z Księgarnią rodziny Wirthów.

– Tego scenariusza się trzymamy z Księgarnią państwa Wirthów i mam nadzieję, że jeszcze długo tak będzie – zaznaczył. – Kiedyś te wystawy i kiermasze były także w Trzyczcu i Karwinie, a dziś tylko w Jabłonkowie. Zostaliśmy jako ostatni Mohikanin i cieszę się z tego, że państwo Wirthowie nadal tym się zajmują – dodał Jan Rytko.

Pytamy o powód takiej sytuacji ocenil, że wpływ ma na nią kilka czynników.

– Jednym z nich jest asymilacja, która cały czas przebiega, niezależnie jak na to spojrzeć. Mamy coraz więcej mieszanych małżeństw. Drugi

● Próba polskiej książki na kiermaszu można było kupić min. kalendarze na 2025 rok. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

gi powód jest taki, że ludzie mniej czytają, zwłaszcza młodzi, którzy coraz częściej korzystają ze smartfonów, iPadów i podobnych rzeczy. Trzeci powód to może wygodnictwo, brak motywacji, by przyjść i mieć bezpośredni kontakt z polską książką. Duże znaczenie miała współpraca ze szkołami, kiedy uczniowie przychodzili na te kiermasze – czy to w Karwinie, w Trzyczcu, czy Jabłonkowie. To ważne, by pokazać młodym ludziom, że prócz telewizji i mediów społecznościowych jest coś więcej, a kontakt z polską książką wcale nie musi być gorszy – stwierdził.

Zenon Wirth z Księgarni u Wirthów przyznał, że najważniejsze jest to, że w Jabłonkowie jest dla kogo wystawiać książki.

– Nie przyjeżdżalibyśmy, gdyby nie było publiczności. A w Jabłonkowie ona jest. Ludzie przychodzą w ciągu soboty, a w niedzielę po mszach porannych są tłumy. Skąd to się bierze? To 40 lat pracy. Przychodzą tu osoby, które kiedyś przychodziły, jako dzieci. A dziś mają swoje dzieci, bywa, że nawet wnuki i przychodzą z nimi. Można powiedzieć, że mamy swoją klientelę, którą wychowaliśmy – powiedział Zenon Wirth. (klm)

Recytowanie z niespodziankami

Polska podstawówka im. Jana Kubisza w Gnojniku słynie z konkursu recytatorskiego. W tym roku odbyła się już jego 20. edycja.

– W tym wydaniu konkursu do pierwszej rundy podeszło około 650 uczniów. Do kwalifikacji okręgowych, które miały miejsce w Jabłonkowie, Trzyczcu i Czeskim Cieszynie, przeszło około 240 młodych artystów. Natomiast do nas dotarło 74 uczestników – powiedziała „Głosowi” Grażyna Sikora, dyrektor gnojnickiej podstawówki.

Czy wysoka liczba uczestników przełożyła się na poziom występów? – Każdego roku jest naprawdę ciężko zdecydować, kto ma wygrać. I tym razem nie jest inaczej. W każdej kategorii poziom jest bardzo wysoki – stwierdził Bogdan Kokotek, członek komisji składającej się z aktorów Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego z Czeskiego Cieszyna.

Alicja Szpyrc recytowała wiersz Juliana Tuwima „Opanu Tralalińskim”. – Do Gnojnika przyjechałam po raz pierwszy, miałam lekki stres, ale wszystko było fajne – mówiła Alicja. Natomiast Grzegorz Kadłubiec również wybrał tego samego autora, lecz inny wiersz – „O Grzesiu klamczuchu”. – Też się trochę stresowałem, ale nie mogę się doczekać wyników. Podobają mi się na tym konkursie – powiedział Grzegorz.

● Przytaby Adrian Kozera.

● Uczestnicy konkursu kategorii V oczekują na nagrody, wyróżnienia i prezent od Mikołaja. Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Niespodzianek było sporo. Przy rozdaniu nagród szkołę odwiedził Święty Mikołaj. Nagrody-niespodzianki – oprócz samych uczestników – dostali również nauczyciele oraz opiekunowie, którzy pomagali uczniom w przygotowaniach. (endy)

● Występ przed publicznością dla finalistów konkursu to żaden problem.

Kat. I – kl. 1.:

1. Petr Szewieczek – Stonawa, 2. Viktor Žemlička – Stonawa, 3. Aleksandra Biećnat – Czeski Cieszyn, wyróżnienie – Jonasz Tomoszek – Gnojnik, Artur Kozera – Jabłonków

Kat. II – kl. 2.-3.:

1. Adam Cieślak – Karwina, 2. Dorota Rzymanek – Karwina, 3. Agata Stępcowa – Jabłonków, wyróżnienie – Laura Szarowska – Czeski Cieszyn, Mateusz Gałowski – Bystrzyca

Kat. III – kl. 4.-5.:

1. Aniela Jakubek – Jabłonków, 2. Szczepan Goryczka – Miłków, 3. Karolina Czudkova – Orłowa, Darina Zydrowa – Sucha Góra, wyróżnienie – Miriam Paszek – Bystrzyca

Kat. IV – kl. 6.-7.:

1. Nina Pilchowa – Sucha Góra, 2. Sofia Anna Filipiak – Gnojnik, 3. Amelia Michalska – Karwina, wyróżnienie – Piotr Krężelok – Gnojnik, Jakub Szpyrc – Bystrzyca

Kat. V – k. 8.-9.:

1. Adam Burian – Jabłonków, 2. Tiana Berenika Skupień – Jabłonków, 3. Anna Jiravská – Sucha Góra, Bogna Jiravská – Sucha Góra, wyróżnienie – Michał Smugała – Błędowice

Więcej zdjęć oraz krótki materiał filmowy do zobaczenia na naszej stronie internetowej www.glos.live.

PIŁKARSKI SERWIS

● Karwiniacy byli o krok od sprawienia niespodzianki. Fot. mikkarvina

CHANCE LIGA

KARWINA – PILZNO 1:2

Do przerwy: 1:0. Bramki: 14. Memic – 76. i 86. Śulc. **Karwina:** Lapeš – Vallo, Boháč, Krčík, Fleišman – Čavos (79. Ayaosi), Moses (46. Ražnatović) – Singhateh (59. Samko), Botos (90. Vinicius), Memic (90. Regáli) – Vecheta (46. Ezeh). Sensacyjny wynik wiał w powietrzu, w końcu jednak piłkarze Karwiny po ambitnej walce przegrali w niedzielę w meczu 18. kolejki najwyższej klasy rozgrywek z Pilznem 1:2. Katem gospodarzy został znakomicie dysponowany Pavel Šulc, który swoją klasą piłkarską powoli zaczyna przerastać Chance Ligę. – Generalnie nie mamy się czego wstydić. Zegraliśmy świetne spotkanie, niestety nie udało nam się doprowadzić tych zawodów do zwycięskiego dla nas końca, bo w barwach Pilzna zagrał fenomenalny Pavel Šulc. Druga połowa meczu należała do niego, bez dwóch zdań – skomplementował swój zespół, a także gwiazdora Viktorii szkoleniowiec Karwiny, Martin Hyský.

HRADEC KR. – OSTRAVA 0:1

Do przerwy: 0:0. Bramka: 84. Pojeźny. CZK: 45. Čihák (H). **Ostrawa:** Markovič – Uchenna, Chaluš, Pojeźny – Buchta (90. Fukala), Boula, Rigo, Kpoz (67. Holzer) – Šin (76. Klíma), Kubala (76. Fomba), Tanko (46. Prekop). Baník męczył się z osłabionym rywalem, grającym przez całą drugą połowę w dziesiątkę, aż do 84. minuty. Wtedy po akcji oskrzydłującej piłka dotarła do Kornejgo, który na granicy pola karnego płaskim strzałem wystrzelił gościom komplet punktów. **W innych meczach 18. kolejki:** Slovácko – Pardubice 1:1, Jablonec – Dukla Praga 2:1, Sparta Praga – Bohemians 1:0, Cz. Budziejowice – Ml. Bolesław 0:4, Olomuniec – Slavia Praga 1:2, Liberec – Teplice 3:0. **Lokaty:** 1. Slavia Praga 50, 2. Pilzno 40, 3. Sparta Praga 34, 4. Ostrawa 33,... 11. Karwina 22 pkt. **W najbliższej kolejce:** Bohemians – Karwina (sob., 16.00), Ostrawa – Slovácko (sob., 19.00).

Mikołajkowy unihokej

W Mikołajki prezenty dla dzieci mogą przybierać różną formę. W Hawierzowie od kilku lat właśnie w tym ważnym dla dzieci okresie przedświątecznym organizowany jest Turniej Unihokeja o Puchar Św. Mikołaja. W piątkowe przedpołudnie w hali Slavii w szranki stanęły polskie podstawówki z tzw. „dołów”, gdzie unihokej cieszy się ogromną popularnością.

Janusz Bittmar

Organizatorzy turnieju z ramienia Macierzy Szkolnej i dyrekcji PSP w Hawierzowie-Błędowicach zgodnie podkreślali, że nie wynik w tej sportowej zabawie jest najważniejszy, bo liczy się głównie frajda z samej gry i integracji zaolziańskich szkół. – Nasz turniej wpisuje się idealnie w formułę rodzinnej zabawy zapewniającej sportowe emocje w przyjemnej atmosferze, dalekiej od agresywnej rywalizacji za wszelką cenę – powiedział „Głosowi” Tomasz Labudek, dyrektor polskiej szkoły podstawowej w Hawierzowie-Błędowicach, która zatroszczyła się o sprawny przebieg zawodów.

Rywalizacja została podzielona na dwie kategorie wiekowe – młodszych i starszych uczniów, w obu kategoriach mecze stały na wysokim poziomie. Partnerami turnieju zostali w tym roku: Konsulat Generalny RP w Ostrawie, ZG Macierzy Szkolnej w RC, Miasto Hawierzów oraz rodzice dzieci uczestniczących w zawodach. Zeby jednak zadowolić też łowców sportowych wyników, najlepiej w unihokeja zagraли w tym roku zawodnicy ze szkoły w Gnojniku, którzy opanowali obie kategorie wiekowe. Debiut w tym turnieju zaliczyła polska podstawówka z Olbrachcic, która w piątkowe przedpołudnie aklimatyzowała się z turniejem, ale za rok nie wyklucza walki o strefę medalową, tym bardziej że debiut został okraszony świetnym czwartym miejscem. – Skorzystaliśmy z zaproszenia organizatorów, zdradzę, że po raz pierwszy w historii naszej szkoły wystawiliśmy do turnieju drużynę unihokeja. Nie mamy wprawdzie w zespole wyczynowych zawodników, tak jak inne ekipy startujące w Hawierzowie, ale fakt ten nie przeszkadza

● Atrakcyjny pojedynek pomiędzy błędwickimi drużynami A i B. Więcej zdjęć na glos.live.

WYNIKI

Kat. wyższego stopnia

1. Gnojnik, 2. Hawierzów-Błędowice, 3. Sucha Górna I, 4. Sucha Górna II

Kat. niższego stopnia

1. Gnojnik, 2. Cierlicko, 3. Hawierzów-Błędowice I, 4. Olbrachcice, 5. Hawierzów-Błędowice II, 6. Sucha Górna

● Gnojnicka ekipa okazała się ponownie najlepsza. Zdjęcia: JANUSZ BITTMAR

nam marzyć o jak najlepszym wyniku – stwierdziła w rozmowie z nami nauczycielka i opiekunka olbrachcickiej drużyny, Tamara Mandrysz. Nad dobrym samopoczuciem zawodników czuwali nie tylko nauczyciele, rodzice i wyrozumiali jak zawsze sędziowie turnieju, ale również... prawdziwy Święty Mikołaj, za którego przebrał się Stanisław Kolorz, długoletni „dobry duch” turnieju w Hawierzowie. – Do moich zadań należy rozładowywanie atmosfery, przede

wszystkim zaś rozdawanie słodyczy dzieciom – zdradził nam Kolorz. O tym, że słodycze najlepiej smakują po zwycięskiej bitwie sportowej, przekonał się m.in. lider drużyny gospodarzy, Adam Zajáček, uczeń 7. klasy PSP w Hawierzowie-Błędowicach. – W unihokeja gram codziennie, wyczynowo w miejscowym klubie. Mój ojciec jest skądinąd trenerem, a więc na pewno nie mam taryfy ulgowej. W tym turnieju liczy się jednak

bardziej fajna zabawa, aniżeli zwycięstwa za wszelką cenę – powiedział nam utalentowany unihokeista. Stanislav Zajáček utrzymał jednak równowagę, ojciec Adama, a zarazem głównodowodzący turniejem pod kątem logistycznym, przyznał, że od lat obserwuje niesłabnące zainteresowanie unihokejem w polskich podstawówkach. – To wdzięczny sport dla młodzieży. Dynamiczny, z gradem bramek, a zarazem niedrogi w porównaniu na przykład do hokeja na lodzie – zaznaczył.

i przytomnym strzałem zapewnił gościom prowadzenie. Trzyńcza, podobnie jak w poprzednich spotkaniach w tym sezonie, byli na bakier ze skutecznością. Zwłaszcza w wyrównanej drugiej tercji gospodarzom zabrakło elementu zaskoczenia, a także pomysłu na litwinowskiego bramkarza. Zajáček przyprowadził gospodarzy o palpitację serca również w trzeciej tercji, utrzymanej w podobnym klimacie jak dwie poprzednie. Stalownicy próbowali odmienić losy meczu, Litwinów jednak świetnie bronił i wyprowadzał niebezpieczne kontrataki. Najbliżej wyrównującego

● To był czarny weekend dla Stalowników Trzynieć. Fot. ZENON KISZA

gola znaleźli się gospodarze w 48. minucie po szybkim wypadzie trójki Daño, Roman, Cienciala, znakomity Zajáček utrzymał jednak również po tej niebezpiecznej akcji czyste konto. Na półtorę minuty przed końcem Stalownicy postanowili zaryzykować, grając z wycofanym bramkarzem i z szóstką zawodników w polu. Power play nie przyniosła jednak zmiany rezultatu. **WITKOWICE – HRADEC KR. 1:4** **Tercje:** 1:1, 0:1, 0:2. **Bramki i asysty:** 9. Zdráhal (Bambula, Demel) – 3. Bunnaman (Batna, Pláňek), 31. Pilař (Šfastný), 52. Dmowski (Kevin Klíma), 59. Dmowski. **Witkowice:** Klimeš – Demel, Košťálek, Prčík, L. Kovář, Percy, Urbanec, Glos – Bam-

Smutna wiadomość dotarła do nas z Trzyńca. W wieku 64 lat zmarła Emilie Szmekowa, długoletnia działaczka i trenerka lekkoatletycznego klubu TJ TŽ Trzinec.

Wąsek uratował honor Polaków

Trwa kryzys w polskich skokach narciarskich i nie zmienił tego faktu również weekendowy Puchar Świata w Wiśle. Na skoczni im. Adama Małysza najlepiej spisał się Paweł Wąsek, który w sobotę i niedzielę uplasował się na jedenastej pozycji. Niedzielne zawody padły łupem Niemca Piusa Paschke, który po triumfie w Beskidach umocnił się na prowadzeniu w klasyfikacji generalnej tego sezonu. Szkoleniowiec Polaków, Thomas Thurnbichler, na słabe wyniki swoich podopiecznych zareagował błyskawicznie – w kadrze na najbliższe zawody w Titisee-Neustadt zabraknie Piotra Żyły. Emocje z Wisły w obiektywie naszego wystannika, Zenona Kiszy.

● Paweł Wąsek spisał się najlepiej z Polaków.

● Dawid Kubacki zajął w niedzielę 19. lokatę.

● Kibice nie zawiedli, polscy skoczkowie nieestety tak.

● W powietrzu zwycięzca sobotniej rywalizacji, Austriak Daniel Tschofenig.

● Presja oczekiwania dała się wszystkim we znaki.

● Adam Małysz, prezes PZN (z lewej), niezadowolony z wyniku biało-czerwonych. Tekst: Janusz Bittmar, zdjęcia: ZENON KISZA

bula, Nellis, Zdráhal – Kalus, Hladonik, Barinka – Rihards Bukarts, Yetman, Roberts Bukarts – Hašek, Eberle, Vehovsky – Řička. Ostrawianie po dwóch zwycięstwach w ekstraklidzie tym razem musieli uznać wyższość Hradca Kralowej. Zdecydowała słaba w wykonaniu gospodarzy trzecia tercja. **W innych meczach 26. kolejki:** Pardubice – Karlowe Wary 5:1, Ml. Bolesław – Kladno 2:6, Sparta Praga – K. Brno 3:4, Cz. Budziejowice – Liberec 2:1 (d), Olomuniec – Pilzno 3:4. **Lokaty:** 1. Pardubice 58, 2. Litwinów 53, 3. Sparta Praga 47,... 8. Witkowice 37, 12. Trzinec 30 pkt. **W następnej kolejce:** Pilzno – Witkowice (20 grudnia, 17.30), Sparta Praga – Trzinec (20 grudnia, 18.30).

(jb)

W SKRÓCIE

PODUM DLA NIEWIŃSKIEGO. Michał Niewiński zajął w Pekinie drugie miejsce na dystansie 1000 m w zawodach World Tour w short tracku – następcy Pucharu Świata. Wygrał Kanadyjczyk Felix Roussel, a trzeci był Brytyjczyk Niall Treacy.

ODLEGŁA LOKATA MARCISZ. Norweżka Therese Johaug zdecydowanie wygrała bieg na 20 km techniką łączoną w zawodach Pucharu Świata w Lillehammer. O 42,6 s wyprzedziła swoją rodaczkę Heidi Weng i o 43,1 s Amerykankę Jessicę Diggins. Izabela Marcisz zajęła 45. miejsce ze stratą 7:30,7.

(PAP)

Michael Morys-Twarowski

Historia rodu Szotkowskich z Mostów koło Jabłonkowa sięga XVII wieku. Nazwisko to pojawia się w urbarzu (spisie powinności) z 1692 roku.

Ważną postacią w dziejach Mostów był Jan Szotkowski. W 1708 roku kupił połowę gruntu wójtowskiego, którą dotychczasowy właściciel – Fryderyk Jebastys (młodszy) – bardzo źle gospodarował. W 1715 roku zarząd dóbr książęcych, widząc, że Jebastys „popadał w coraz większe długi, a gospodarstwa żadnego nie prowadził, tylko je niszczył”, zdecydował się w 1715 roku sprzedać Szotkowskiemu również drugą połowę gruntu wójtowskiego.

Jan Szotkowski zachował się bardzo szlachetnie wobec poprzedniego właściciela. Darował Fryderykowi Jebastysowi (młodszemu) kawałek gruntu i trzy krowy. Ojciec byłego wójta, Fryderyk Jebastys (starszy), zrozpaczony faktem, że syn zaprzepścił dorobek jego życia, chciał popełnić samobójstwo. Szotkowski ulitował się nad nim i dał mu 10 talarów, co nie było wcale małą kwotą.

Linia z Mostów koło Jabłonkowa

Jan Szotkowski zmarł w 1735 roku, pozostawiając siedmioro dzieci. Właścicielami gruntu wójtowskiego zostali trzej najstarsi synowie: Adam, Jan i Józef. Oprócz tego trzej bracia Szotkowscy weszli w posiadanie dwóch pastwisk (Liskula i Mili-kowianka).

Ciężko się gospodarowało na wójtostwie w Mostach, bo zarząd dóbr książęcych narzucił wójtom obowiązek pilnowania folwarku w Ogrodzonej. Jeżeli nie chcieli tego robić, to musieli płacić czynsz roboczy. Wójtowie powinni mieć też monopol na prowadzenie karczmy, ale zarząd książęcy pozwolił otworzyć we wsi dwie kolejne. Tak samo

było z młynami – wójt miał młyn, lecz zarząd książęcy wzniosł dwa kolejne. W takiej sytuacji trudno się dziwić, że Komora Cieszyńska – bo tak zwano ów zarząd książęcy – kójarzyła się jak najgorzej.

Spośród przedstawicieli linii Szotkowskich z Mostów koło Jabłonkowa wyróżniającymi się postaciami byli: Paweł Szotkowski, przełożony gminy od 1864 roku, Jerzy Szotkowski, w 1910 roku wybrany do zarządu miejscowego Koła Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego, i Józef Szotkowski (1899-1945), nauczyciel i przyrodnik, który na stałe zamieszkał w wielkopolskim Rogoźnie.

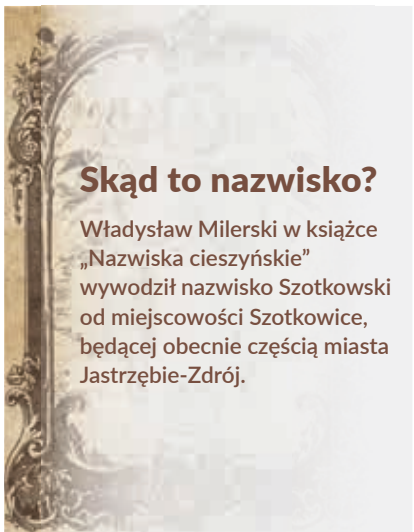
Trzej nauczyciele

W Mostach koło Jabłonkowa urodził się również Jan Szotkowski (1808-1874), z zawodu nauczyciel. Wiekłość zawodowego życia spędził w Puńcowie, gdzie pełnił funkcję kierownika szkoły. Jeszcze przed Wiosną Ludów prenumerował czasopismo „Szkołka Niedzielną”, wydawane w wielkopolskim Lesznie. Był żonaty z Marią Śniegoń, z którą miał córki Barbarę (ur. 1839), Annę (ur. 1845) i Franciszkę (ur. 1848) oraz synów Karola (1850-1924), Adama (ur. i zm. 1852) i Wincentego (1853-1854).

Karol Szotkowski (1850-1924), podobnie jak ojciec, był nauczycielem: najpierw w Puńcowie, a od 1906 roku w Mnisztwie. Należał między innymi do Macierzy Szkolnej Księstwa Cieszyńskiego i Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. W 1871 roku ożenił się z Marią Kunckze (Kuntschke) z Kończy Małych. Z tego małżeństwa pochodzili: Maria (1872-1951, po mężu Pisz), Rudolf (1874-1939), Karol (1875-1892), Adelajda (Adela) (1876-1940, po mężu Filippek) i Helena (ur. 1878, po mężu Szczurek).

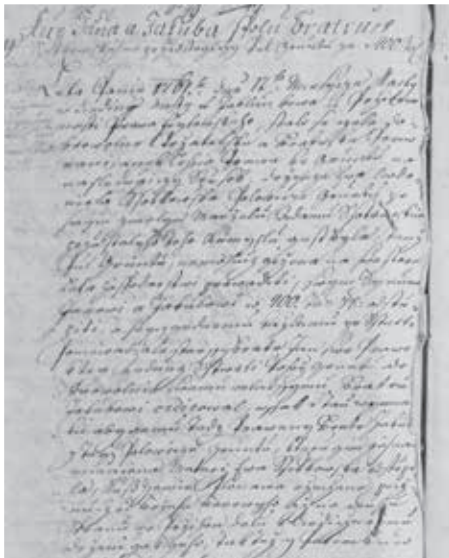
Rudolf (1874-1939), trzeci kolejny nauczyciel w rodzie Szotkowskich, był znaną postacią w regionie. W

Szotkowscy

Skąd to nazwisko?

Władysław Milerski w książce „Nazwiska cieszyńskie” wywodził nazwisko Szotkowski od miejscowości Szotkowice, będącej obecnie częścią miasta Jastrzębie-Zdrój.

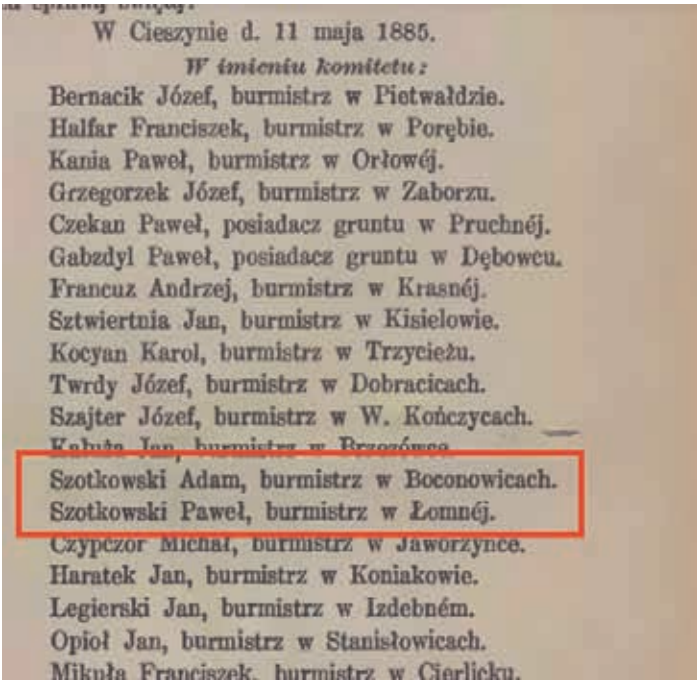
● Wpis w księdze gruntowej Mostów koło Jabłonkowa dotyczący nabycia gruntu przez braci Jana i Jakuba Szotkowskich w 1761 roku. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

Skąd ten ród?

Jeżeli pójść tropem etymologii nazwiska zaproponowanej przez Władysława Milerskiego, protoplasta linii Szotkowskich z Mostów koło Jabłonkowa pochodziłby z Szotkowic. Hipotetycznie można zakładać, że nie chodzi o zwykłego przybysza, ale syna tamtejszego wójta (mechanizm tworzenia nazwiska byłby analogiczny do znanych z naszego regionu nazwisk Śmiłowski, Trzanowski czy Wojkowski).

Gdzie doczytać?

- Franciszek Popiołek, „Historia osadnictwa w Beskidzie Śląskim”, Katowice, 1939
- Józef Golec, Stefania Bojda, „Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej. T. 2-3”, Cieszyn 1995-1998 (w tomie 2.: biogramy Józefa Szotkowskiego, przyrodnika, i Rudolfa Szotkowskiego, w tomie 3.: biogram Karola Szotkowskiego).

Wójtowie

Łomnej i Boconowic

Za czasów cesarza Franciszka Józefa trzech Szotkowskich było wójtami Łomnej. Józef Szotkowski został wybrany w 1864 roku. Paweł Szotkowski (1843-1916) pojawia się w źródłach jako przełożony gminy w 1885 i 1886 roku. Popierał polski ruch narodowy, w 1885 roku był członkiem komitetu wyborczego księdza Ignacego Świeżego, startującego w wyborach do parlamentu wiedeńskiego. Syn Pawła, również noszący imię Paweł (1871-1933), był

- Adam Szotkowski i Paweł Szotkowski na liście członków komitetu wyborczego Śś. Ignacego Świeżego. Źródło: „Gwiazdka Cieszyńska”, 1885, nr 20. Zdjęcie: ARC

wójtom Łomnej Dolnej. Angażował się w polskie życie narodowe, pełniąc funkcję delegata Związku Śląskich Katolików.

Z Łomnej pochodził także Adam Szotkowski (1846-1906), wójt Boconowic. W 1885 roku – podobnie jak jego krewny Paweł Szotkowski – znalazł się w komitecie wyborczym księdza Świeżego. ▲

Perelki z Kochanowskim

Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie (woj. mazowiecki) jest rysunek ukazujący w niedzielę nowo zakupione rysunki Jana Matejki. Jeden ze szkiców przedstawia renesansowego poetę z córką Urszulką. Dwa pozostałe odnoszą się do innych wydarzeń historycznych.

Jak podkreśliła kierownik Działu Edukacji, Promocji i Wystaw placówki Marta Wieczorek, szczególnie cenny z perspektywy czarno-leskiej jest rysunek ukazujący różne warianty kompozycji zamierzonego obrazu przedstawiającego Jana Kochanowskiego nad zmarłą Urszulką. Artystyce pozował bliski znajomy oraz siostrzenica jego żony.

– Powstały w 1862 roku olejny obraz „Jan Kochanowski nad zwłokami Urszulki” zaginał jeszcze w

końcu XIX wieku. Dziś znany jest jedynie z kilku reprodukcji zamieszczonych w dawnej prasie. Ponadto, w zbiorach prywatnych, zachował się szkic akwarelowy do obrazu – powiedziała Wieczorek.

Rysunek, który trafił do kolekcji czarnooleskiego muzeum, jest dwustronny. Na jednej karcie znajdują się wspomniane szkice ołówkiem do obrazów: „Jan Kochanowski z Urszulką” (1861-1862), na drugim jest rysunek „Zabicie Andrzeja Wapowskiego podczas koronacji Henryka Walezego” (1860). Zakup podwójnego rysunku został dofinansowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Kolejny szkic, który zaprezentowano podczas specjalnego pokazu, przedstawia króla Zygmunta Augusta i jego ukochaną Barbarę Radziwiłłównę. – Rysunek został po

raz pierwszy w niedzielę pokazany publiczności, a na wystawie stałej pojawi się dopiero za jakiś czas – zaznaczyła Wieczorek.

Szkic pochodzi z kolekcji krakowskiej rodziny Kirchmayerów. Stanowi nawiązanie do życia Jana Kochanowskiego na dworze króla Zygmunta Augusta. – Jest przykładem szkicowego studium postaci pozwalającym prześledzić drogę prowadzącą Matejkę od koncepcji obrazu do jego realizacji – powiedziała Wieczorek. Do postaci Zygmunta Augusta i Barbary Radziwiłłówny Matejko nawiązał w słynnym obrazie z 1867 roku, będącym wizją potajemnego spotkania tej pary na zamku w Wilnie. Do sceny tej prawdopodobnie pozował sam Matejko oraz jego żona Teodora z Giebułtowich.

W swojej twórczości Jan Matejko obrazował wydarzenia i postaci

ważne dla historii kultury europejskiej, a wśród nich również te związane z Janem Kochanowskim (1530-1584). Artysta wykonał szkiece portretowe, szkice kompozycyjne do obrazów, obraz historyczny czy portret imaginacyjny poety, uwiecznił go także w dziele Ubory w Polsce 1275-1795.

Kierowniczka Działu Edukacji, Promocji i Wystaw powiedziała, że w przyszłości Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie zamierza wzbogacać się o kolejne cenne nabytki związane z życiem i twórczością poety Odrodzenia oraz z epoką, w której żył. – Są to jednak niezwykle rzadkie obiekty, które sporadycznie pojawiają się na rynku antykwarycznym – zaznaczyła Wieczorek.

Muzeum Jana Kochanowskiego rozpoczęło działalność we wrześniu

1961 r. Od kilku lat jest samodzielną instytucją kultury; wcześniej podlegało Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu. Siedzibę czarnooleskiego muzeum stanowi XIX-wieczny dworek rodziny Jabłonowskich, który powstał w miejscu dawnego dworu Kochanowskich.

Placówka bardzo zmieniła się w ostatnich latach. Dzięki funduszom unijnym przeprowadzono m.in. modernizację i renowację kompleksu parkowo-dworskiego. W ub. roku – przy znacznym wsparciu finansowym z budżetu województwa mazowieckiego – przeprowadzono rewitalizację i adaptację XIX-wiecznej oficyny dworskiej.

W muzeum czynna jest interaktywna wystawa „Jan Kochanowski – duch miejsca, klimat epoki”. Są tam organizowane koncerty, festiwale i spektakle plenerowe. (PAP)

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Barbórkowe świętowanie

Wielu z nas, pracując w kopalniach, pamięta grudniowe Dni Górnika, czyli Barbórki. Były obchodzone w różny sposób, najchętniej w karczmie piwnej. My, członkowie chóru „Lira”, przypomnieliśmy sobie te zwyczaje w zeszłym roku, kiedy to na zaproszenie MK PZKO w Śibicy dane nam było uczestniczyć w takiej imprezie prowadzonej przez inż. Stanisława Kolka. W tym roku nasz chór do wspólnego biesiadowania został zaproszony przez Śląski Chór Górniczy „Polonia Harmonia” z Piekar Śląskich.

Odwiedziny Piekar Śląskich zaczęliśmy od bazyliki mniejszej pw. Najświętszej Marii Panny i św. Bartłomieja. Najpierw obejrzelśmy świątynię. Podziwialiśmy zaangażowanie dawnych parafian w jej budowę i kunszt zdobniczy rzemieślników, którzy ją wzniesli. Przewodnik po sanktuarium zaznajomił nas z historią miejscowości, jej rozwojem, przebiegiem budowy kościoła drewnianego, potem murowanego, powstaniem kałwarii oraz kultem związanym z cudownym obrazem Matki Boskiej Piekarskiej. Usłyszeliśmy porywającą historię, jak na przykład taką, że obraz w średniowieczu wędrował do Tarnowskich Gór, Praги, Hradca Královéj i wszędzie, gdzie się pojawił, kończyła się zaraza. Z obrazem związany był cesarz austriacki Leopold I Habsburg, król polski Jan III Sobieski, kardynał Karol Wojtyła,

a teraz i my, członkowie chóru „Lira”, mogliśmy go podziwiać.

W podzięce za życzliwość, która nas spotkała, zaśpiewaliśmy Panu Bogu, przewodnikowi, siostrom zakonnym, które bezinteresownie obdarowały nas skrzynką mandarynek i czekoladowych mikołajów oraz wszystkim obecnym w świątyni. Byliśmy niezmiernie usatysfakcjonowani, że również sobie sprawiliśmy przyjemność zaśpiewania w tak znakomitej bazylice po 18 latach od naszego pierwszego koncertu w tym miejscu. Wspominając tamte, młodsze lata, jak i chórzystów, którzy wtedy obok nas stali przed ołtarzem, a których już nie ma pośród nas, ze wzruszenia pojawiła się pierwsza łza na twarzy.

Właściwy koncert rozpoczął się w Domu Kultury Andaluzja. Na miejscu dotarliśmy bardzo szybko, bo ta nasza nie leży w Hiszpanii, ale w Piekarach. Koncert rozpoczął chór „Polonia-Harmonia” wiązką pieśni śląskich. Panowie w mundurach górniczych, panie w świątecznych strojach ludowych z wiankami na głowie wyglądały cudownie a śpiewali zachwycająco.

My, jak na Barbórkę przystało, zaśpiewaliśmy pieśni górnicze oraz śląskie, opiewające „doły”, jak również Beskidy. W słowie wiążącym gospodarzom oraz gościom przyremnieliśmy, że istnieje Zaolzie i przybliżyliśmy twórczość naszych kompozytorów: Eugeniusza Fierli,

INFORMATOR

● W bazylice w Piekarach Śląskich. Fot. ARC

Pawła Kalety, Jana Gawlasa oraz Stanisława Hadyny. Teraz pojawiła się druga leżka podczas „Dziadka”, „Starzka”, „Górnicyj serenady” i pozostałych utworów.

Na Barbórkę przybyła również liczna delegacja Zarządu Głównego Śląskiego Związku Chórów i Orkiestr w Katowicach na czele z panią prezes Weroniką Czech.

Następna część naszego spotkania z gospodarzami i gośćmi to przyjacielska biesiada. Z chórem „Polonia Harmonia” znamy się nie od dziś. Niejednokrotnie śpiewaliśmy w wspólnych koncertach, ostatnio na Trojoku Śląskim w Ormontowicach i w Stonawie. „Polonia Harmonia” z koncertem gościła również u nas na Dąrkowskiej Je-sieni. W sali domu kultury do późnych

godzin wieczornych rozbrzmiewały pieśni śląskie śpiewane przez oba chóry naprzemiennie prowadzone przez obie dyrygentki, prof. Iwonę Melson oraz Beatę Piłśniak-Hojkę. Pożegnaniom nie było końca. Wśród serdecznych uścisków spłynęła następna leżka i mocne postanowienie, że jeszcze nieraz się zobaczymy i usłyszymy.

Tadeusz Konieczny

WSPOMNIENIA

*Są w życiu chwile, które w pamięci zostają
I choć czas przemija, one nie mijają.*
Dziś, 10 grudnia, mija 3. rocznica śmierci naszej Mamy, Babci, Prababci
śp. HELENY KAPUSTKI
z Lesznej Górnej
zaś 18 grudnia obchodziłaby 99. urodziny
O chwilę wspomnień i modlitwę proszą córki i zięć z rodzinami.

GŁ-602

NEKROLOGI

*Uciśz swój żal i serce swe,
niech będzie, jak Bóg chce.*
Przypomnijcie sobie najcudowniejsze, najmiłsze wspomnienia z nią związane i noście je w pamięci.
Pogrążeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 7 grudnia 2024 w wieku niespełna 97 lat cichutko, niespodziewanie zmarła nasza Kochana Mamusia, Babcia, Prababcia, Siostra i Ciocia
śp. WANDA MILERSKA
z domu Wałach, urodzona w Śmítowicach, zamieszkała w Czeskim Cieszynie
Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 13 grudnia 2024 o godz. 12.00 w kościele ewangelickim Na Niwach w Czeskim Cieszynie. Uroczystość pogrzebowa odbędzie się w gronie rodzinnym.
W smutku pogrążona Rodzina.

GŁ-601

na tradycyjny Wieczór kolęd w niedzielę 15. 12. o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego. Wykonawcy: Lutheran Chorus Trzynieć i

orkiestra kameralna – dyrygent Halina Veit Podola, Ewangelicki Chór Kościelny z Jaworza – dyrygent Krystyna Gibiec.

PROGRAM TV

WTOREK 10 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Akcjaowa 38 (s.) **8.50** Ranczo 10 (s.) **9.50** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 12 (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **13.00** Natura w Jedynce. Stuk, stuk - świat dzieciola **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy (mag.) **18.45** Akcjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Na tropach przeszłości (s.) **22.05** Magazyn Ekspresu Reporterów

„Polski James Dean”, pisarz i hula-ka Marek Hłasko, przyjeżdża pod koniec lat 50. XX wieku do Izraela. Nowy kraj i jego mieszkańcy stają się inspiracją dla artysty, a jednocześnie pułapką. Wykończony fizyczną pracą w pałacyom słońcu, śledzony przez bezpiekę i z zakazem powrotu do kraju, uczy się kochać nowe miejsce i nowe społeczeństwo.

TVP 2

6.25 Dla klimatu **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielcem-Bulecką 2. Piotr Majerczyk **11.50** Lena na Bałkanach. Magia **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** M jak miłość (s.) **15.50** Przepis dnia (mag.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale **22.30** Głina (s.) **23.30** Ból i blask (dramat obyczajowy).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Grodzisk Wielkopolski **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Jasienica **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda (s.) **16.35** Kuchenne rewolucje. Trzciel **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **19.40** Uwaga! **20.00** Doradca smaku (mag.) **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Millionerzy (teleturniej) **21.30** Sekcja rytmiczna (thriller) **23.40** Czas na show. Drag me out.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? Przebierania cy **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.40** Uroczysko (s.) **20.10** Wszystkie stare noże (thriller USA) **22.20** Bad Company (komedia sensacyjna).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Aksal **10.20** Wszystko-party **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Sama w domu **14.00** Zielnik **14.35** Do samego końca **15.20** Możesz na mnie liczyć (film) **16.05** Magnum (s.) **17.00** AZ kwiz **17.25** Czarne owce **17.40** Nie próbujcie tego w domu **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Żandarmskie humoreski (s.) **22.00** Do samego końca **22.45** Koi (film) **0.05** Losy gwiazd.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Siedem najpiękniejszych egipskich piramid **10.20** Wędrowni skarbu Priama **11.15** Na pływalni z Clivem Owenem **11.45** Jak się żyje weterynarzom **12.00** Nie poddawaj się **12.30** Królestwo natury **12.55** Wyspy Przryskie

14.35 Kobiety, wino, Hvar

Wyspa Hvar znajduje się 1000 kilometrów od Czech. Każdego lata prom przywozi tutaj kilka tysięcy Czechów, którzy spędzają na wyspie zasłużone wakacje. Zdarza się jednak, że ktoś z nich nie wraca. Od początku lat siedemdziesiątych na Hvarze osiedliły się 42 Czeski, które wyszły za mąż za miejscowych mężczyzn. Dlaczego akurat Hvar stał się miejscem, z którym te kobiety wiązały swoje życie? Jaką rolę odegrało w tym morze, a jaką stosunkowo swobodne realia panujące w ówczesnej Jugosławii? Jaka, według nich, jest różnica między Czechami a mężczyznami z Hvaru? I co mieszkańcy południa najbardziej cenią w Czechach? Odpowiedzi na te pytania przynosi film reżysera Tomáša Vávry.

15.05 Afryka z lotu ptaka **16.00** Atti-la **16.40** Czechy i Europa zajmują się klimatem **17.05** Najpiękniejsze widoki świata **17.55** Wspaniała Ameryka **18.45** Nie próbujcie tego w domu **19.00** Na rowerze **19.15** Magazyn chrześcijański **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Królowa i jej kraj **21.05** Fabryka psów **22.05** Błyszczące światła (film) **23.55** Harry Palmer: teczka Ipress (s.) **0.45** Telewizyjny klub niesłyszących.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Ogólniak z o.o. (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.35** Zamieńmy się z żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jedna rodzina (s.) **21.45** Comeback (s.) **22.55** FBI (s.) **23.55** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.30** Mroczny Kraj (s.) **10.45** Castle (s.) **12.35** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie! **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Wydarzeń (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dédka **0.00** Tak jest, szefie! **1.10** Policja w akcji.

ŚRODA 11 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Adwent. Rodzina na Święta. Jak przekazywać dzieciom wiarę? **8.00** Akcjaowa 38 (s.) **8.45** Ranczo 10 (s.) **9.45** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 12 (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **13.00** Natura w Jedynce. Podróż pelikanów - tajemnica australijskiego outbacku **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy **18.45** Akcjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **20.55** Piłka nożna. Liga Mistrzów UEFA: mecz: Juventus - Manchester City **23.05** Noblistka Olga Tokarczuk

23.15 Pokot

Intrygujący thriller w reżyserii Agnieszki Holland, z elementami kryminału i ekologicznej refleksji. Główna bohaterka, Janina Duszejko, emerytowana inżynierka mieszkająca w Sudetach, odkrywa serie tajemniczych morderstw miejscowych myśliwych. Kobieta, zafascynowana astrologią i naturą, podejrzewa, że zbrodnie mogą być zemstą zwierząt. Film porusza tematy etyki, ochrony przyrody i hipokryzji społecznej.

TVP 2

6.25 Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Adwent. Rodzina na Święta **11.50** Tańcząca ze światem - Chorwacja **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale. Najmłodszy sport **15.05** M jak miłość (s.) **15.50** Przepis dnia **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.35** Przepis dnia **20.50** Na dobre i na złe (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **23.00** Nieprawdopodobna dziewczyna (komedia USA).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Trzciel **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Janowo **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi ogrodzie (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje. Wrocław **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **20.00** Doradca smaku (mag.) **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Millionerzy (teleturniej) **21.30** Okup (thriller USA) **23.55** Inni ludzie (dramat obyczajowy).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? Przebierania cy **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.40** Uroczysko (s.) **20.10** Druhny (komedia romantyczna USA) **23.00** Sekstaśma (komedia USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Piłkarskie przeboje **10.30** Pr. rozrywkowy **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.00** StarDance **16.10** Magnum (s.) **17.00** AZ kwiz **17.25** Czarne owce **17.40** Nie próbujcie tego w domu **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Łowca (s.) **21.15** Właściwie nic się nie stało (s.) **21.45** 13. komnata Barbory Munschowej **22.15** Piramida strachu (film) **0.00** Sprawy detektyw a Murdocha (s.) **0.45** Me som Josef Gabčo.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Piękne kraje z lotu ptaka **9.25** Legendarne zamki i twierdze **10.25** Samce **11.15** Prawda o ataku na Pearl Harbor **12.05** Cuda techniki **12.55** Mega-zmiany **13.45** Kto ucieknie, a kto zostanie **14.20** Dlaczego? rozbiła się Costa Concordia? **15.10** Klucz **15.40** Fabryka psów **16.40** Historie budowli **16.50** Cuda ludzkiego geniuszu **17.40** Cud w Čihošti **18.10** Od zera **18.35** Nie próbujcie tego w domu **18.55** Bogowie i mity starej Europy **19.10** Babel **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Europa z lotu ptaka **20.55** Manu i Matěj podróżują wzdłuż Apeninów **21.25** Bedeker

21.55 Dotknięcie Meduzy

Brytyjski thriller science fiction (1978) w reżyserii Jacka Golda, oparty na powieści Johna Balckburna. Film opowiada o dziennikarzu Johnie Morlarze, który w wyniku ataku trafia do szpitala w stanie śpiączki. Dochodzenie prowadzone przez inspektora Brunela odkrywa, że Morlar posiada nadnaturalną zdolność wywoływania katastrof za pomocą myśli. Poprzez retrospekcję poznajemy przeszłość bohatera i jego mroczne zdolności, które doprowadzały do tragicznych zdarzeń w otoczeniu. Akcja nabiera tempa, gdy okazuje się, że Morlar, mimo śpiączki, może nadal wpływać na rzeczywistość, co prowadzi do dramatycznego finału.

21.55 Dotknięcie Meduzy (film) **23.40** Harry Palmer: teczka Ipress (s.) **0.30** Nie próbujcie tego w domu.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Jedna rodzina (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamieńmy się z żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Hell's Kitchen Czechy (reality show) **21.40** Bachelor Czechy (reality show) **23.00** FBI (s.) **23.55** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.35** Koledzy (s.) **10.50** Castle (s.) **12.40** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie! **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Bohater (s.) **21.35** Show Jana Krausa **23.35** Tak jest, szefie! **0.45** Policja w akcji.

CZWARTEK 12 GRUDNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Akcjaowa 38 (s.) **8.50** Ranczo 10 (s.) **9.50** Komisarz Alex. Cel (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 12 (s.) **11.35** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.10** Agrobiznes **13.00** Natura w Jedynce. Kerkińi **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy **18.45** Akcjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **21.05** Ojciec Mateusz 31 (s.) **22.05** Sprawa dla reportera **23.05** Wojenny stan.

TVP 2

6.20 Operacja zdrowie (mag.) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Miłosierdzie i miłość **11.50** Dobry tytuł **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Przepis dnia **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.50** Tak to leciało! (teleturniej) **21.50** Kruk. Szepty słychać po zmroku **22.45** Informacje kulturalne **23.05** Hala odłotów (talk-show) **23.55** Siła przetrwania (dramat biograficzny USA).

TVN

6.10 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Wrocław **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Żerków **12.15** Ukryta prawda **14.20** Detektywi (s.) **15.20** Doradca smaku (mag.) **15.30** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje. Poznań **17.40** Detektywi (s.) **18.35** Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich **19.00** Fakty **20.00** Doradca smaku **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Millionerzy (teleturniej) **21.30** Kuchenne rewolucje. Poznań **22.35** Ikar. Legenda Mietka Kosza (dramat).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Dlaczego ja? Przebierania cy **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.15** Lepsza Polska **19.40** Uroczysko (s.)

20.10 Skąd wiesz?

Romantyczna komedia w reżyserii Jamesa L. Brooksa. Lisa (Reese Witherspoon), była zawodniczka softballu, znajduje się na życiowym rozdrożu i rozpoczyna związek z egocentrycznym baseballistą Mat-tym (Owen Wilson). W tym samym czasie poznaje George'a (Paul Rudd), biznesmena w tarapatach prawnych, który zmaga się z konfliktem z ojcem (Jack Nicholson). Film ukazuje poszukiwanie miłości i sensu w życiu.

22.55 Wszystkie stare noże (thriller USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Piosenki z ekranu **10.10** Chłopaki w akcji **10.35** Výborná SHOW **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.00** Sen **14.15** Wielka sprawa małego detektywa i psa Kykyna (film) **15.40** Magnum (s.) **16.25** Podróż po Manili i okolicy **17.00** AZ kwiz **17.25** Czarne owce **17.40** Nie próbujcie tego w domu **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.15 Syndrom sztokholmski

Czeski dramat kryminalny w reżyserii Dana Svátka, będący kontynuacją filmu „Uśmiewy smutných mužů”. Opowiada historię dziennikarza Josefa, który po wyjściu z ośrodka leczenia uzależnień próbuje odbudować swoje życie zawodowe i osobiste. Jego losy spletają się z tajemniczym śledztwem dotyczącym zniknięcia dziewczyny oraz niepokojącymi wydarzeniami z przeszłości. Film ukazuje złożoność ludzkich relacji, walkę z wewnętrznymi demonami oraz poszukiwanie prawdy i odkupienia. To emocjonalna opowieść o kruchości człowieka w obliczu życiowych trudności.

21.25 Wędrowki po Czechach przy-
szłości **21.55** Pr. dyskusyjny **22.55** Do
samego końca **0.30** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Giganci natury **9.25** Wspaniała Ameryka **10.15** Atti-la **11.00** Znikające strony rodzinne **11.20** Dlaczego rozbiła się Costa Concordia **12.05** Wilcze serce **12.35** Wędrowka skarbu Priama **13.30** Samce **14.20** Cudowna planeta **15.15** Kwartet **15.40** Karol V - cesarz rzeszy niezachodzącego Słońca **16.35** Woda życia **17.30** Budowa Eurotunelu **18.25** Auto Moto Świat **18.45** Auto Moto Test **19.05** Nie próbujcie tego w domu **19.20** Czechy i Europa zajmują się klimatem **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Amerigo Vespucci, zapomniany imiennik Ameryki **21.00** Nasze kąpiele **21.55** Sztuka umierania **22.25** Hakerzy - złodzieje tożsamości **23.20** Goryle we mgle (film) **1.25** Nie próbujcie tego w domu.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Hell's Kitchen Czechy (reality show) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** Mentalista (s.) **15.30** Zamieńmy się z żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jedna rodzina (s.) **21.40** Bachelor Czechy (reality show) **23.00** Po twojej stronie **23.45** Mentalista (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.35** M.A.S.H. (s.) **9.40** Bohater (s.) **10.45** Castle (s.) **12.40** Agenci NCIS (s.) **14.30** Policja w akcji **15.30** Tak jest, szefie! **16.40** Incognito **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Koledzy (s.) **21.35** Incognito **23.45** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CIESZYN:
Opowieść wig

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1. napad rabunkowy z użyciem łomu (potocznie)

2. do butów lub cedzakowa

3. obszar wodny, np. morze, zalew

4. Manes, Manicheusz, perski twórca manicheizmu, filozof, 216-276.

Wyrazy trudne lub mniej znane:

MANI

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1. najmniejsza cząstka pierwiastka chemicznego zachowująca jego właściwości

2. duże stado dzikich koni

3. Boughera El (1898-1959), francuski maratończyk, złoty medalista IO w Amsterdamie w 1928 roku

4. forma od ja.

Wyrazy trudne lub mniej znane:

OUAFI

KWADRAT MAGICZNY

Rozwiązaniem dodatkowym jest nazwa pierwszego członu miasta „... Podhalański”, które leży w województwie małopolskim, w powiecie suskim. W latach 1975-1998 miasto administracyjnie należało do województwa bielskiego. Położone jest ono nad rzeką Skawą, u stóp Bryndzówki (698 m n.p.m.).

Pionowo i poziomo jednakowo:

1.

sztuczna wyspa w centrum Pragi, między rzeką Wełtawą, a wypływającą i wpływającą do niej Čertovką
2.

dawny domowy komputer, rywal Commodore
3.

ROZWIĄZANIE DODATKOWE
4.

badanie mające na celu sprawdzenie jakości, sprawności działania czegoś, np. wytrzymałości materiału
5.

provincia w Indonezji.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
AIWAT

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa wsi w Polsce, położonej w województwie dolnośląskim, w powiecie oleśnickim, w gminie Twardogóra. Leży ona około 50 km na północny wschód od Wrocławia i około 40 km na południowy zachód od Ostrowa Wielkopolskiego. Pierwsze zapisy o tej wsi – jako części dóbr biskupstwa wrocławskiego – pochodzą z bulli papieża Hadriana IV z roku 1156 r. Na terenie wsi znajduje się pałac von Reichenbachów (dziś ruina). Kilkakrotnie strawił go pożar, po raz ostatni w wigilię Bożego Narodzenia 1947 roku...

- 1.-4.

Agenoreczek przed zdrobnieniem
- 3.-6.

piąta według oddalenia od Słońca planeta Układu Słonecznego
- 5.-8.

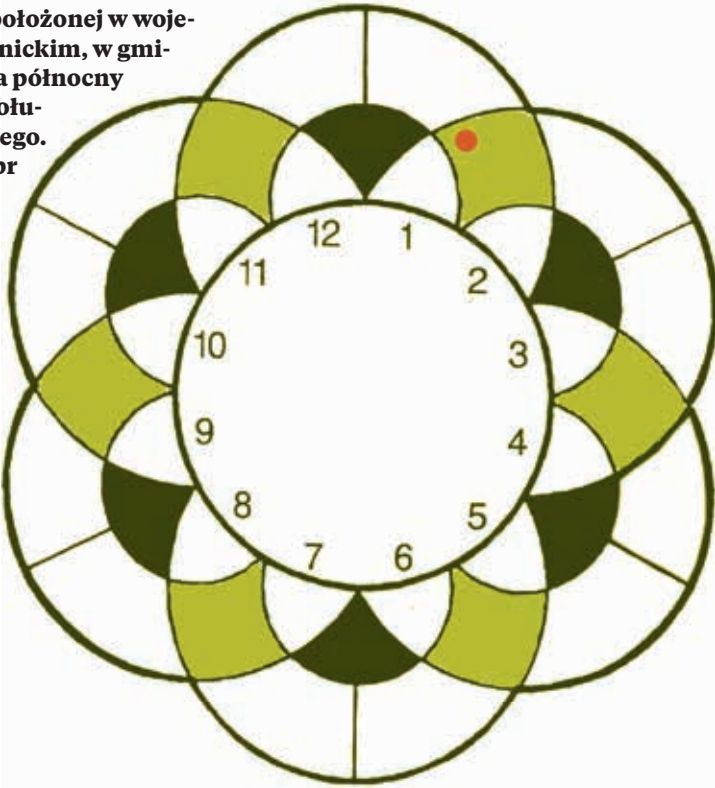
część robocza narzędzia do krajania, ostre zakończenie lub krawędź przedmiotu
- 7.-10.

elementy, komponenty, składniki lub ...zamienne, np. do samochodów
- 9.-12.

jednostka administracyjna w dystrykcie Hajfa, w Izraelu
- 11.-2.

inaczej tanki.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ACHUZA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 20 grudnia 2024 r. Nagrodę z 26 listopada otrzymuje **Władysław Koch ze Stonawy**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie rozetki z 26 listopada: DEBRZNO
Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 26 listopada: SMYK, MADAM, YAMAHA, KEAN
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 26 listopada: TWER, WARTA, ETOLA, RAAB
Rozwiązanie logogryfu łamanego z 26 listopada: GOSTYŃ

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO
KULTURY

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS